

Maa- ja metsätalousvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 1.3.2024
Maa- ja metsätalousministeriö/ Pentti Lähteenoja

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta (HE 100/2023 vp)

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) osallistui loppusyksyllä hallituksen esitysluonnoksen viimeistelyyn yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoitteen (pykälät 9, 9a ja 9b) osalta. Pykäläluonnoksiin tehtiin MMM:n tärkeinä pitämiä muutoksia.

Yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoite on laajenemassa viranomaisista myös muihin julkista hallintotehtävää hoitaviin. MMM:n hallinnonalalla muun muassa Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus sekä Metsähallitus hoitavat julkisia hallintotehtäviä, vaikka eivät ole viranomaisia. Liikelaitos Metsähallituksen toiminnasta saamelaisten kotiseutualueella on voimassa erityissääntelyä. Niin ikään yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoitteen piiriin kuuluvien toimenpiteiden luettelo on jonkin verran laajenemassa.

Pykälässä 9a on viranomaisille ja muille julkisia hallintotehtäviä hoitaville kokonaan uusi velvoite edistää saamen kielten ja kulttuurin säilymistä ja pyrkiä vähentämään niihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia. MMM:n hallinnonalalla on jo nykyäänkin ollut tämän suuntaista toimintaa. Metsähallitus on kehittänyt hyviä käytäntöjä yhteistoimintaan ja neuvotteluihin saamelaisten kotiseutualueella.

Pykälässä 9b on menettelysäännökset yhteistoiminnasta ja neuvotteluista. MMM kiinnittää huomiota siihen, että saamelaiskäräjälain 9 §:ssä tarkoitettujen neuvottelujen määrä tulee lisääntymään. Samaan aikaan MMM:n hallinnonalalla on tiukat tuottavuusvaatimukset. On tärkeää löytää joustavat ja hyvin toimivat käytännöt uusien säännösten mukaisille neuvotteluille yhteistoiminnassa Saamelaiskäräjien kanssa. Esimerkiksi neuvottelujen pöytäkirjaamisessa voitaisiin osapuolten kesken sopia siirtymästä keskustelupöytäkirjoista päätöspöytäkirjoihin, jolloin neuvottelujen dokumentoinnin työmäärä kevenisi huomattavasti.